

JESENSKI UKREPI V NASADIH JAGODIČJA

Oktober 2026

Priporočila pripravili

Skupina za sadjarstvo pri JSKS: mag. Urška Cvelbar, Tanja Baškovč, Andrej Soršak, Gašper Gomilšek, Žan Voglar, Alenka Caf, Miran Torič, Teja Hladnik, Tone Pečarič, mag. Urška Klančar, Ana Leskovšek, dr. Anka Čebulj

JSZVR: Ivica Imperl, Vesna Kocjan

1. SPLOŠNI UKREPI

1.1 Voluhar

Eno pomembnejših jesenskih opravil je preganjanje voluharja, ki pa se ga je treba lotiti na več načinov. Površino okrog nasadov očistimo plevelov, da lahko nadziramo njegov prehod. V nasadih nastavljamo pasti, ki jih redno kontroliramo. Medvrstni prostor, ki je pokrit odkrijemo in folijo/tkanino shranimo za naslednje leto. Postavimo tudi drogove, na katere se usedejo ujede, ki plenijo voluharja.

1.2 Izdelava pasti za množični ulov marmorirane smrdljivke

Jeseni marmorirana smrdljivka išče prezimovališča v zaščitnih prostorih, hišah, skladiščih in drugih objektih in naravnih odprtinah. Za zmanjšanje številčnosti prezimujoče populacije priporočamo postavitve pasti za množični ulov. Pasti namestimo od druge polovice septembra dalje na rob nasada ali v njegovo neposredno bližino, nikoli pa v notranjost nasada. Z množičnim ulovom lahko prestrežemo večje število odraslih stenic med selitvijo v prezimovališča in tako zmanjšamo številčnost populacije, ki bo spomladi ponovno naselila sadovnjake. Enak ukrep je smiselno izvajati tudi spomladi, ko odrasle stenice zapuščajo prezimovališča in se ponovno selijo v nasade.

Pasti za množični ulov lahko izdelate sami. Navodila za izdelavo in postavitve vabe so na voljo v videoposnetku [Množični ulov marmorirane smrdljivke](#)

1.3 Zmanjšanje populacije polžev

Kjer polži povzročajo veliko škodo, priporočamo ukrepe za zmanjšanje populacije pred naslednjo sezono:

- Po dežju zvečer ali zgodaj zjutraj preglejte nasad, dvignite agrotekstil na več mestih in preverite, ali so pod njim polži ali jajčeca in jih odstranite.
- Posebej preverite robove gred, stike folije z zemljo in mesta, kjer se zadržuje voda.
- Označite najbolj problematične dele nasada.
- V suhem vremenu za nekaj časa dvignite agrotekstil, da se površina osuši in polž izgubi skrivališče.
- Nastavite pasti z agrotekstilom, vlažnimi deskami ali podobnimi skrivališči. Te postavite izven nasada. Zjutraj deske dvignete in pobereite polže.

Če je jesen brez padavin, poskrbimo za namakanje. V nasadih vseh vrst jagodičja poskrbimo za ustrezno vlažnost tal. Obrok namakanja naj bo manjši in razporejen bolj poredko (prilagodite tipu tal v vašem nasadu). V nasadih, kjer po dežju pogosteje zastaja voda, poskrbite za odvodnjevanje.

1.4 Odkrivanje tunelov

V jesenskem času je priporočljivo, da zvijete folijo na tunelih, saj tako rastline izpostavite naravnim vremenskim razmeram, ki niso ugodne za nekatere bolezni, kot so pepelaste plesni ter škodljivce, kot so pršice. Poleg tega omogočite dostop naravnim sovražnikom škodljivcev.

2. UKREPI V NASADU JAGOD

Preglejte nasad in odstranite ostanke plodov, rastline, ki so tekom leta izkazovale zakrnelo ali nenavadno rast in obolele dele rastlin.

V jesenskem času lahko predvsem v zavarovanih prostorih na letos sajenih jagodah težave povzroča jagodna pepelovka. Močne jesenske okužbe lahko oslabijo rastline, hkrati pa se poveča potencial bolezni za prihodnje leto. V času po obiranju je primerno tudi zatiranje pršic. Pripravki na osnovi žvepla zmanjšujejo okužbe z jagodno pepelovko in populacijo pršic. Zmerne jesenske temperature so zelo ugodne za dobro delovanje žvepla. Za zatiranje pepelovke so na voljo še fitofarmacevtska sredstva na osnovi mikroorganizmov ali drugih aktivnih snovi, ki spodbujajo odpornost rastlin ali sistemični fungicidi.

V prazna mesta potaknite nove sadike na pritlikah iz sosednjih rastlin (2 – 3 na sadilno mesto), ostale pritlike odstranite. Skrbite, da rastline ne bodo trpele suše, vendar obrok namakanja prilagodite razmeram – ne preveč. Poskrbite, da ob močnih padavinah voda ne bo zastajala v nasadu. Preverite folije in cevi, če so kaj poškodovane.

3. UKREPI V NASADU MALIN IN ROBID

Pri enkrat rodnih malinah in robidah odstranite poganjke, ki so letos rodili v kolikor jih še niste. Preredčite letošnje poganjke, odstranite najšibkejše, neperspektivne poganjke. Tiste, ki ste jih odbrali za naslednje leto pritrdite ob oporo.

Pri dvakrat rodnih malinah lahko po obiranju plodov odstranite zgornji del rozg, kjer so bili letos plodovi in pustite spodnji del za zgodnejše obiranje plodov v naslednjem letu. Tako lahko pustite samo močne, popolnoma zdrave rozge brez znakov bolezni in škodljivcev. Večina pridelovalcev letošnje rozge spomladi poreže do tal. V jesenskem času pustimo čim več listne mase, da listje tvori hranilne snovi, ki se skladiščijo v koreninah in koreniki.

Odstranimo vse obolele dele rastlin in plevela. Kjer ste imeli težave z nedozorevanjem robid ali marmoriranimi plodovi malin, lahko po končanem obiranju pred odpadanjem listja za zmanjševanje populacije pršic šiškaric uporabite sredstvo na osnovi aktivne snovi akvinocil (Kanemite SC). Uporabite lahko tudi pripravke na osnovi žvepla, ki delujejo proti pepelovki, imajo pa tudi stransko delovanje na pršice.

V zimskem času oz. tik pred ponovnim odganjanjem in ko so dnevne temperature nad 10°C in nočne ne padejo pod 0°C, priporočamo uporabo oljnega pripravka na osnovi parafinskega olja ali olja navadne ogrščice, ki deluje na zimske stadije pršic, uši, kaparjev.

V nasadih, ki imajo agrotekstil položen iz dveh strani in na sredi grebena prekrit, ga razkrijemo, da se zemlja preko zime prezrači in da voluharju naredimo manj ugodne razmere. Spomladi bomo to površino opleli, pognojili z organskimi gnojili in folijo zopet prekrili čez greben.

4. UKREPI V NASADU AMERIŠKIH BOROVNIC, RIBEZOV, HASKAP JAGOD (UŽITNEGA MODREGA KOSTENIČEVJA)

V nasadih jagodičja, ki tvorijo prave grme, natančno pregledamo zdravstveno stanje. Označimo veje z znaki okužb z glivami/bakterijami in tiste, ki so napadene od češpljevega ali murvovega kaparja. Takšne veje je potrebno ob izvajanju rezi odstraniti iz nasada.

V kolikor imate težave z murvovim kaparjem na haskap jagodah, vendar niste uspeli opraviti zimskega/predspomladanskega tretiranja z oljem, ga lahko opravite v jesenskem oz zimskem času, ko odpade listje. Olje se uporablja v oblačnem in vlažnem vremenu z dnevnimi temperaturami nad 10 °C in ko so nočne temperature nad lediščem.

Pri ameriških borovnicah se odstranjevanja ščitkov češpljevega kaparja lahko lotite mehansko v kolikor populacija škodljivca ni velika, sicer pa je tretiranje z oljem bolj smiselno spomladi, ko so aktivne ličinke.

Foliarno gnojenje (P, K, Zn, B) je najbolje izvesti, ko je listje še zeleno in funkcionalno (od poznega poletja do zgodnje jeseni), da lahko hranila sploh sprejme in preseli v les in brste.

Uporaba bakra jev času, ko odpade približno 30 % do 50 % listja smiselna, saj učinkovito razkuži rane in zmanjša tveganje za okužbe z glivami ter bakterijami, ki povzročajo rakaste rane in sušenje poganjkov. To še posebno velja za grmičasto jagodičje. Na rozgastem jagodičju je uporaba smiselna tam, kjer poganjkov ne porežete do tal. Uporaba bakrovih pripravkov oz. gnojil mora biti v skladu z veljavnimi registracijami, poleg tega velja, da letna količina uporabljenega čistega bakra na istem zemljišču ne sme preseči 4 kg čistega bakra na ha.

Obnova zastirke: Jesen je idealen čas za dodajanje organske mase (žagovina, sekanci ali lubje iglavcev). Borovnice imajo plitev koreninski sistem, ki je zelo občutljiv na mraz. Sveža plast zastirke (okoli 10 cm) mehansko zaščiti korenine pred zmrzaljo, preprečuje nihanje temperature v tleh in vzdržuje kisel pH. V nasadih, kjer je problem voluhar, to naredite raje v drugi polovici zime/zgodaj spomladi.